

BÖLÜM XIII: PAKETLEME VE ETİKETLEME

77. Ürün için ihtiyaç duyulan ambalaj nasıl olmalıdır?

Ambalaj, nakliyeden önce, sonra ve de nakliye boyunca ürünü korumakta ve onu bir arada tutmaktadır. Ürün ambalajlanırken, ürüne has özellikler ve ihtiyaçlar unutulmamalıdır. Gıda, kimyasal ve akıcı maddeler, zararlı maddeler vb. farklı uygulamaları gerektirmektedir. Örneğin, gıdalar basınca karşı korunmaya ihtiyaç duyarken, eczacılık ürünlerinin sıcağa karşı korunması gerekmektedir.

En uygun ambalaja karar verirken dikkat edilmesi gereken, ürüne ait, özellikler şunlardır:

- Kırılabilirlik,
- Dayanıklılık,
- Yüzeysel aşınmalara dayanma gücü,
- Parasal değer,
- Neme karşı hassasiyet,
- Sıcaklık değişimlerinden etkilenme oranı ,
- Oksidasyon ve korozyon gibi kimyasal reaksiyonlara tepki,
- Raf ömrü.

Kullanılacak taşıma şekli ambalajın seçimini belirlemektedir. Örneğin hava taşımacılığı, deniz taşımacılığına göre daha hafif ambalajları gerektirmektedir. Hem deniz hem de hava taşımacılığında, nakliye şirketleri ambalaj konusunda geniş bilgi verebilirler.

Ürünlerin yabancı limanlarda, kötü niyetli kişilerce yer değiştirilmesini (çalınmasını) önlemek amacıyla, içeriğini açıkça belirten marka ve logoların yeralmadığı sade dış ambalajların kullanılması iyi bir yöntem olarak önerilebilir. Dış ambalajların mümkün olduğunca sade (baskısız) olmasında büyük yarar vardır.

İhracatçı ambalajlama ihtiyaçlarını belirlerken, mutlaka müşterisinin taleplerine, uluslararası ambalaj standartlarına ve ilgili pazardaki yasal düzenlemelere uymalıdır. Uluslararası ve ulusal düzeyde ISO, AFNOR (Fransa), DIN (Almanya), BS (İngiltere) ve ASTM ve ANSI (ABD) standartları mevcuttur.

Yanlış anlaşılmayı önlemek için, depolama, taşıma ve indirme bindirme sırasında ürünleri koruyacak ambalaj tipi satış sözleşmesi üzerinde belirtilmelidir.

Bazı istisnai ihracat sevkiyatlarında yüklemeye ve ambalajlamada bir uzmanın (gözetmenin) onayının alınması tavsiye edilebilir. Sigortacıya ait bilgiler, ambalajlanan ürüne ait tanımlar, ambalajlama yeri, ürün ve ambalaja ilişkin detaylı bilgi, taşıma şekli ve yükleme-boşaltma, depolama bilgileri hep birlikte belgelendirilerek dosya haline getirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Yaş Meyve ve Sebze Paketleme Rehberi, Cengiz TÜRKAY, İGEME, Mithatpaşa Cad. No. 60 Kızılay, Ankara, Tel: 312-417 22 23, Fax: 312-417 22 33, e-mail: igeme@igeme.org.tr, internet: <http://www.igeme.org.tr>. Paketleme materyalleri, yöntemleri çeşitli yaş meyve ve sebze bazında incelenmiştir.

- Süs Bitkileri Paketleme Rehberi ,Cengiz TÜRKAY, İGEME, Mithatpaşa Cad. No. 60 Kızılay, Ankara, Tel: 312-417 22 23, Fax: 312-417 22 33, e-mail: igeme@igeme.org.tr, internet: <http://igeme.org.tr>. Paketleme materyalleri, yöntemleri çeşitli süs bitkileri bazında incelenmiştir.

-Manual on the Packaging of Food Products, International Trade Centre UNCTAD/WTO, Palais des Nations, 1211 Geneva 10, Switzerland. Tel: (41-22) 730 01 11, Fax: (41-22) 733 44 39, e-mail: itcreg@intracen.org, internet: <http://www.intracen.org>. Çeşitli gıda ürünlerinin paketlenmesi, kullanılan materyaller detaylıca incelenmiştir.

-List of Export packaging Publications, ITC (International Trade centre UNCTAD/WTO), 1986, Cenevre, isviçre, S. 114 palais ds nations, 1211 Geneva 10, Switzerland Tel: (41-22) 7300111 Fax: (41-22) 7334439, e-mail: itcreg@intracen.org, internet: <http://www.intracen.org>. İhracat Paketlemesi konusunda yayınlanan çalışmaların içerildiği kaynak kitap.

78. Ambalajlamanın teknik özellikleri nelerdir?

Ambalajda Kullanılan Malzemeler		
Malzeme	Tip	Ambalaj örnekleri
METAL	Metal levha, teneke, çelik	Variller, teneke kutular, konteynerler, basınçlı kaplar, metal kutular, aerosol kapları
AĞAÇ	Kaba kereste, temizlenmiş ağaç, sunta, kontraplak	Sandık, palet, kasa vb.
OLUKLU MUKAVVA	Tek dalgalı, çift dalgalı, üç dalgalı oluklu mukavva	Kutu, kasa
PLASTİK	Polietilen, polistren, PET, PVC, PP, PVdC, EVOH, Polikarbonat vb.	Torbalar, bidonlar ve şişeler, şişe kasaları, sert ve yarı sert kaplar
KAĞIT	Kraft kağıdı, sülfite kağıdı, parşömen kağıdı vb.	Torba ve poşetler
CAM		Şişe, damacana, ampul, flokon
KARMA	Yukarıda sayılan malzemelerden birden fazlasının birlikte kullanımı ile oluşan ambalajlar. Örnek: Kabarcıklı mukavvalar	

Fiziksel ve Kimyasal Koruma : Uzun ömürlü korunma, yüzeylere çinko fosfatlı veya paslanmaz çinko içeren boya gibi maddeler uygulanmasıyla sağlanabilir. Balmumu ve reçine gibi maddeler, ürünün ambalajı açıldığında kalktığından dolayı geçici bir koruma sağlamaktadır. Aşınmayı önleyici kağıtlar, ince filmler, koruyucu yağlar, silis jeli ve aşınmayı engelleyen uçucu maddeler korozyonunun önlenmesinde kullanılan etkili araçlardır. Su geçirmez maddeler polietilen veya teknik mensucatla desteklenebilir, su geçirmeyen alan içine dehidrant küçük poşetler konulabilir. Yoğunlaşmanın kontrolü açısından ayrıca ventilasyon yapılabilir.

Mekanik Korunma : Mekanik korunma, ürünün ambalaj içinde hareketinin önlenerek, bir bütün halinde tutulması, boşlukların bazı maddelerle doldurularak taşıma sırasında, baskı, sarsıntı, darbe vb. etkenlerden zarar görmesinin önlenmesi amacıyla yapılmaktadır. Çok hassas ürünler farklı uygulamalara ihtiyaç göstermekte olup, ambalaj duvarından uzakta tutulmalıdır (vibrasyonu en aza indirmek için şok tutucular vb.).

Çalınmaya Karşı Korunma : Hırsızlığa karşı etkin bir korunma bir dizi önlemi gerektirmektedir. Metal bir çemberle veya plastik şeritlerle bağlamak ürünlerin alınmasını önleyecektir. Ambalajın muhteviyatı dış yüzünde belirtilmemelidir. Mallar mümkün olduğunca en kısa yoldan direkt olarak gönderilmeli en az sayıda yükleme-boşaltma yapılmalıdır.

İşaretleme : Ambalajda olduğu gibi, işaretleme de ihracatçının sorumluluğunda olup masraflar da kendisine aittir. İşaretlemenin doğru yapılmadığı durumlarda, taşıyıcı ve sigortacıların sorumluluk almadıklarını hatırlamak gerekir. İşaretleme maliyeti, verilen fiyatın içine dahil edilmelidir. İhracatçıların işaretleme konusunda ISO tavsiyelerinden yararlanması mümkündür.

Çeki/Koli Listesi : Ambalajlamanın ve işaretlemenin tamamlanmasını takiben her bir ambalaj için aşağıdaki konuların yer aldığı bir ambalajlama listesi hazırlanmaktadır. Bunları uyarılar, adet, brüt ağırlık (kg), net ağırlık (kg), genişlik x uzunluk x yükseklik sırasıyla boyutlar (cm), hacim ve muhteviyatın detaylarıdır.

Bu liste ayrıca toplam ambalaj sayısını ve bunların brüt ağırlığı ile hacmini göstermekte ve ürünün ihracatında ve ithalatında gerekli bir belge olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu belge kargo şirketleri, nakliyeciler, depolar ve müşteriler tarafından kullanılmaktadır.

Paletler : Paletler, ambalajları bir arada tutmak amacıyla kullanılmakta, böylece indirme-bindirmeyi hızlandırmakta ve de sayım işini basitleştirmektedir. Ambalajların birarada tutulmasını sağlamak üzere, plastik filmler(stretch) kullanılabilirdiği gibi vakumla plastik şirinkler de kullanılmaktadır. Ağaçtan basit olarak imal edilen paletler ucuz olup, ürünle birlikte gönderilmektedir.

Konteyner : Bir yük konteyneri, ambalajların aktarılmasına gerek kalmadan bir taşıma şeklinden diğerine geçişi kolaylaştıracak şekilde tasarlanmış olmalı, doldurma ve boşaltma işini zorlaştırmamalı, en az 1 metre yükseklikte veya daha büyük olmalıdır.

KAYNAKLAR

- **Manual on Wooden Packaging: ITC (International Trade Centre UNCTAD/WTO), 1986, Cenevre, İsviçre, S.114 Palais des Nations, 1211 Geneva 10, Switzerland. Tel: (41-22) 730 01 11, Fax: (41-22) 733 44 39, e-mail:itcreg@intracen.org, internet: <http://www.intracen.org>. Ağaçtan ambalaj malzemeleri ve kullanıldığı alanlara ilişkin bilgiler verilmektedir.**
- Packaging Manural: CBI (Centre For The Promotion of Imports From Developing Countries), 1998, Rotterdam, Hollanda, S. 115, Tel: (31-10) 2013434 Fax: (31-10) 4114081 e-mail:cbi@cbi.nl, internet: <http://www.cbi.nl>. Her türlü ambalaj ve malzemesi, yeniden kullanım, geri dönüşüm konusundaki ulusal/uluslararası mevzuat yeralmaktadır.**
- Packing and Packaging: Equipment and from France. , ADEPTA (Association for the Development of International Exchange of Food and Agricultural Products and Technologies), 1995 Paris, Fransa, s.35. Yayın İGEME kütüphanesinde mevcuttur. Ambalaj endüstrisine ilişkin Fransa'da yaşanan gelişmeler detaylıca incelenmiştir.**
- **Oluklu Mukavva Ambalajlar: OMÜD (Oluklu Mukavva Üreticileri Derneği), 1991, İzmir, S.181, Oluklu mukavva sanayi ve sanayicileri hakkında bilgiler bulunmaktadır.**

79. Hedef pazar ürün ambalajını etkiler mi ?

Ürünün ihraç edildiği pazar kullanılacak ambalajın seçiminde belirleyici rol oynamaktadır. Farklı ülkelerdeki ithalatçıların nakliye ambalajı talebi farklı olmakta, tüketiciler ise tüketici ambalajının seçimini belirleyen farklı satınalma alışkanlıkları göstermektedir.

Rakip ürünlerin ambalajları da ürünün ambalaj seçimini etkileyen unsurlar arasında yer almaktadır. İthalatçılar daha ziyade taşınması pratik, standardize edilmiş ürün ambalajlarını tercih etmektedir. Ancak farklılaştırılmış bir ürün ambalajı genelde o ürünün pazarlama stratejisinin bir parçası olup standardizasyon ileriki aşamalarda düşünülmelidir.

Daima ihracat yapılacak hedef pazarların, gelenek göreneklerine ve kültürel hassasiyetlerine saygılı olunmalıdır. Bu durum sadece nezaket gereği olmayıp, ticari bir takım tasarım ve etiketler farklı ülkelerde farklı anlamlar taşıyabilmektedir. Örneğin:

Şekil ve Semboller : Bazı şekil ve semboller niyet edilenden farklı şekillerde algılanabilmektedir. Bu tip belirtilerin iyi bilinmesi gerekmektedir.

Sayılar : Sayılar da farklı ülkelerde olumlu veya olumsuz mesajlar verebilmektedir. Bunun da bilinmesinde büyük yarar vardır.

Renkler : Farklı renk ve bunun gölgelerinin (shading) ayrı bir önemi vardır. İhraç pazarında renge ilişkin alışkanlıkların, hangi renklere sempati veya antipati duyulduğunun öğrenilmesi tavsiye edilmektedir.

Ambalaj, ürünün satın alınmasından kullanılıncaya kadar ürünle birlikte olduğundan, inanılmaz derecede önemli bir pazarlama elemanıdır. Ambalaj ürüne güzel bir görünüm vermekte, değişik teşhir yöntemleriyle ürünün diğer rakiplerinden ayrılmasını sağlamaktadır.

Özellikle gelişmiş ülkelere yapılan ihracatta, ambalajın kusursuz olmasına ayrı bir özen gösterilmelidir. Bazı ülkelerde, ambalaj ve etiketlendirilmesi konusunda çok sıkı kurallar vardır.

İhracatçının mutlaka ürünün ithalatçısıyla, özellikle de gıda, çabuk bozulabilir ve tehlikeli ürünlerin alıcısıyla ilişki kurarak taşıma ambalajında istenilen bilgileri öğrenmesi ve tavsiyelerini alması gerekmektedir. Doğru bir tüketici ambalajının belirlenebilmesi için, ihracatçının pazar hakkında ve de pazardaki tüketici tercihleri hakkında bilgi edinmesi gerekmektedir. İhracatçılar, ambalajlama ve etiketleme kurallarını ilgili ülkedeki Ticaret Müşavirliklerimizden, Büyükelçiliklerimizden veya Konsolosluklardan öğrenebilirler.

Codex Alimentarius ve ISO Standartları gibi uluslararası düzenlemeler ile sözkonusu ürün ve ambalajı etkileyen ulusal sağlık, güvenlik, çevre ve tüketiciyi koruma kural ve düzenlemeleri ambalaj ihtiyacını belirleyen/etkileyen diğer unsurlar olarak sıralanabilir.

KAYNAKLAR

- **Packaging Materials/A Survey of the Netherlands and Other Major Markets in the European Union., CBI (Centre For The Promotion Of Imports From Developing Countries), 1998, Rotterdam, Hollanda, S.115, Tel: (31-10) 2013434 Fax: (31-10) 4114081 e-mail: cbi@cbi.nl, internet: <http://www.cbi.nl>. AB ve Hollanda ambalaj malzemeleri pazarına ilişkin detaylı bilgiler verilmektedir.**

- **Food Exports To The Federal Republic Of Germany-Requirements Concerning Quality, Packaging And Labelling., FED (Federal Ministry for Economic Co-operation Chamber of Industry and Commerce for Munich and Upper Bavaria), 1991, Münih, Almanya, S.100. Almanya'ya gıda ürünleri ihracatında paketleme ve etiketlemeye ilişkin aranan kurallar verilmektedir.**

80. Dağıtım zinciri ürün için ihtiyaç duyulan ambalajı ne şekilde etkiler?

Ambalajın öncelikli fonksiyonlarından biri de ürünü korumak olduğundan, ürünün dağıtım zinciri (işletmeden nihai tüketiciye kadar olan aşamalar) ürünün ambalajını belirleyen unsurlar arasındadır. Uzun bir dağıtım zinciri, taşıma sırasında hasar görme riskinin artmasına dair bir işaret olup, ihracatçının bunu karşılayacak bir ambalajı temin etmesi zorunludur. Böylece ihracatçının ambalaj ihtiyacını belirlerken dağıtım zincirini de hesaba katması gerekmektedir.

Dağıtım zinciri boyunca üründe meydana gelebilecek hasarların önceden tahmin edilmesinde yarar vardır. İhracatçı seçtiği taşıma şekline göre ve ihtiyaç duyulacak ambalaj hakkında bilgi toplamalıdır.

Ayrıca ihracatçı ürünün geçmesi planlanan dağıtım ağının her bir noktasında mevcut depolama yükleme şartları hakkında da detaylı bilgiye sahip olmalıdır. İhracatçı, ürününe uygulanabilecek uluslararası dağıtım ve kodlama /işaretleme kurallarını da bilmelidir.

Nakliye boyunca ürünün görebileceği zararlar çok dikkatlice incelenerek en uygun ambalaj tipi seçilmelidir. Yükleme sırasında oluşabilecek kırılma ve ezilmeler, diğer yiyeceklerde kontaminasyon yoluyla oluşan hasarlar, iklimden dolayı meydana gelebilecek hasarlar (nem, sıcaklık ve don) ve hırsızlık, nakliye boyunca görülebilecek hasarlar arasında sayılabilir.

Hasarları önlemenin iki yolu vardır: Birincisi iyi bir ambalaj ikincisi ise yeterli bir sigortanın yapılmasıdır.

KAYNAKLAR

Packaging Materials/A Survey of the Netherlands and Other Major Markets in the European Union, CBI (Centre For The Promotion Of Imports From Developing Countries), 1998, Rotterdam, Hollanda, S.115, Tel: (31-10) 2013434 Fax: (31-10) 4114081 e-mail: cbi@cbi.nl, internet: <http://www.cbi.nl>. AB ve Hollanda ambalaj malzemeleri pazarına ilişkin detaylı bilgiler verilmektedir.

- Food Exports To The Federal Republic of Germany-Requirements Concerning Quality, Packaging and Labelling., FED (Federal Ministry for Economic Co-operation Chamber of Industry and Commerce for Munich and Upper Bavaria), 1991, Münih, Almanya, S.100. Almanya'ya gıda ürünleri ihracatında paketleme ve etiketlemeye ilişkin aranan kurallar verilmektedir.

81. Ürün için ihtiyaç duyulan etiketleme nasıl olmalıdır?

Etiketleme, taşıma kuralları gereklerini yerine getirmek, uygun bir yükleme-boşaltmayı sağlamak, muhteviyatı göstermek ve alıcının yüklemeyi tanımasını kolaylaştırmak amacıyla kullanılmaktadır. Etiketleme reklam amacıyla kullanılmamalıdır.

Ülkeler ve de ithalatçı ile dağıtıcılar arasındaki kurallar ve yasal düzenlemeler değişiklik gösterdiğinden, etiketleme ürünün nakliyesi ile ilgili gruplar arasında bilgi alış-verişini gerekli kılmaktadır.

Ambalaj üzerindeki bütün bilgiler açık-seçik, suya dayanıklı bir mürekkeple ve ulaştığı yerin dilinde verilmelidir. Uluslararası taşımacılıkta yaygın olarak kullanılan birçok sembol vardır. Nakliyede kullanılacak bu semboller hakkında taşıyıcı firmaların rehberlik etmesi mümkündür.

Ambalajı tamamlanmış sevkiyatın işaretlenmesi, daha iyi tanınması açısından esastır. Yapılacak işaretlemeyle aşağıdaki bilgiler verilmelidir:

- Taşıyıcı hakkında bilgi
- Akreditifte belirtildiği şekliyle ithalatçı hakkında bilgi
- Giriş yapılacak yer ve liman
- Sipariş no.
- Menşe ülke
- Gönderildiği yer ve yüklendiği liman
- Brüt-net ağırlık, dara-net ağırlık
- İç ambalaj sayısı, boyutları, ağırlığı vs.
- Uyarıcı semboller vasıtasıyla yükleme talimatları

İhracatçı herhangi bir ülkenin kendine özgü ambalaj ve etiketleme kuralları konusunda bilgi edinmelidir. Normalde, nakliye acentaları, ithalatçı ve müşteriler herhangi bir ülkedeki etiketleme kuralları hakkında en iyi kaynak durumundadır. Diğer kaynaklar şunlardır.

- Uluslararası organizasyonlar
- Ambalaj dernekleri
- Teknik enstitüler
- Taşımacılar
- Rakipler
- Müşteriler

KAYNAKLAR

-Reference Document on International Standardization of Selected Products, Packaging And Labelling, ITC (UNCTAD/WTO) Palais des Nations, 1211 Geneva 10, Switzerland. Tel: (41-22) 730 01 11, Fax: (41-22) 733 44 39, itcreg@intracen.org, http://intracen.org Bazı ürünlerin paketlenmesi ve etiketlenmesi hakkında kaynak kitap.

- Export Packing Notes ITC (UNCTAD/WTO) Palais des Nations, 1211 Geneva 10, Switzerland. Tel: (41-22) 730 01 11, Fax: (41-22) 733 44 39, itcreg@intracen.org, http://intracen.org, Paketlemenin çok çeşitli alanlarında yapılan çalışmalar bu dizi içinde yer almaktadır.

-İhracatımız Açısından Ambalaj Atıklarına İlişkin Türkiye-AB Düzenlenmeleri, 1997, S.48 Cengiz TÜRKAY, İGEME, Mithatpaşa Cad. No. 60 Kızılay, Ankara, Tel: 312-417 22 23, Fax: 312-417 22 33, e-mail: igeme@igeme.org.tr, internet:http://igeme.org.tr, Türkiye’de ve AB ülkelerindeki katı atık önleme mevzuatları ve atık yönetimine ilişkin detaylı bilgiler yer almaktadır.

-ASD-Ambalaj Sanayicileri Derneği, Koşuyolu, Katip Salih Sok. No: 13 Kadıköy 34718

ISTANBUL Tel : (0216) 545 49 48 – 545 49 51 – 545 49 52 Fax : (0216) 545 49 47 e-mail: asd@ambalaj.org.tr, internet: http://www.ambalaj.org.tr

-OMÜD-Oluklu Mukavva Sanayicileri Derneği, Ataşehir Bulv. 42 A K Ada Gardenya (Baytur) Plaza 3/13 Bl. K:6 D:38 Ataşehir-Kadıköy/İstanbul Tel: 0 216 456 36 31 / 456 36 32 Fax: 0216 456 36 33 e-mail : omud@omud.org.tr , internet:http://www.omud.org.tr

82. Etkin bir ambalajlama için gözönünde bulundurulması gereken faktörler nelerdir?

Çevre konusunda duyulan kaygılar ve değişen tüketici davranışları ambalaj eğilimlerini belirlemektedir. Hem ithalatçılar, hem de tüketiciler çevreyle dost ambalajları daha fazla tercih etmektedir. Tüketiciler, füzuli atık prosedürleri gerektiren ambalajları değil, taşınması ve saklanması kolay olanları tercih etmektedir. Bu eğilimleri yakalayabilmek için ihracatçının teknik yayınları, fuar/sergileri takip etmesi gerekmektedir. Ambalaj ekipmanı ve malzemesi üreticileri de bu konuda çok faydalı bilgiler sağlayabilir. İyi bir ambalajın sahip olması gereken özellikler:

-**Fiziksel özellikler:** Darbe, ani düşürme/çarpma ve sarsıntı ve istifleme gibi mekanik hasarlara ve sıcaklığa karşı dayanıklı olmalıdır.

-**Ürün kalitesini koruması:** Sıcak, soğuk, nispi nem, rutubet, kuruluk, ışık, oksidasyon, bakteri bulaşması vb. etkenlerden ürünü koruyarak, ürünün raf ömrünü, rengini, lezzetini, sağlamlığını vs korumak.

-**Ürün geliştirme özellikleri:** Yani ürün için oluşturulacak kalite imajını desteklemesi, farkedilebilmesi, tasarımın kalitesi, baskı görüntü değeri, canlılığı.

-**Ürün bilgisi:** Ambalaj ürünün tanınmasını kolaylaştırmalı ve anlaşılabilir şekilde ağırlık, muhteviyat, raf ömrü, imalatçı, satıcı ve ithalatçının adı, menşe ülkesi, kullanma talimatları gibi bilgiler ile gerektiğinde güvenlik uyarıları hakkında bilgiler sağlanmalıdır.

-**Kullanım etkinliği:** Ürünün taşınması, boşaltılması, ambalajın kolay açılması, kısmi kullanıma olanak vermesi, ambalajın sağlam ve dayanıklı olması, çevre dostu ve çocuklara zarar vermeyecek şekilde tasarlanmış olması gibi hususları içermektedir.

-**Mekanik özellikleri:** Önce, sonra ve kullanım sırasında şeklini koruması, kolay kapak takılması, etiketlenmesi ve baskı yapılabilmesi, doldurulma hızı, yüzeyin yumuşaklığı, (üzerine bir yapıştırma ihtiyacı duyulduğunda) yapıştırıcılara uygunluğu.

-**Depolama özellikleri:** Paletlemeye uygunluğu, istifleme ağırlığı ve dayanıklılığı, kısa mesafeli taşımaya uygunluğu.

- **Nakliye özellikleri:** Hacim/ağırlık oranı, boyutlar, maksimum ağırlık.

-**Ticarete uygunluğu:** Ağırlığı, istifleme performansı, dayanıklılığı, ürün, marka, işaretleme, ve kodların tanımlanabilmesi, rafları etkin kullanabilmesi, kullandıktan sonra atılabilmesi, teşhir yetenekleri.

-**Geri-dönüşüm özellikleri:** Geri dönüşüme uygun ambalaj malzemesi seçilmesi ve fonksiyonu etkilemeyecek şekilde malzeme miktarının en aza indirilmesi, atık ambalaj ile ilgili şirketlerle anlaşma yapılması.

KAYNAKLAR

- **Manual on the Packaging of Furniture, 1995, S.108, ITC (International Trade Centre UNCTAD/WTO), Palais des Nations, 1211 Geneva 10, Switzerland. Tel: (41-22) 7300111, Fax: (41-22) 7334439, e-mail: itcreg@intracen.org, internet:http://intracen.org, Mobilya ihracatında paketlemenin nasıl yapılması gerektiği ve ambalaj test yöntemleri hakkında bir monograf.**

- **Packaging Requirements: Guide For Developing Countries, CBI (Centre For The Promotion Of Imports From Developing Countries), Rotterdam,Netherlands, S.63, Tel: (31-10) 2013434 Fax: (31-10) 4114081 e-mail: cbi@cbi.nl, internet: http://www.cbi.nl Yayın İGEME kütüphanesinde mevcuttur. AB ve Hollanda'nın spesifik ambalaj taleplerine ilişkin detaylı bilgiler verilmektedir.**

- **Glossary of Packaging Terms for Developing Countries, 1997, S.137 ITC (International Trade Centre UNCTAD/WTO), Palais des Nations, 1211 Geneva 10, Switzerland. Tel: (41-22) 7300111, Fax: (41-22) 7334439, e-mail:itcreg@intracen.org, internet:http://intracen.org, Arapça, İngilizce ve Fransızca olarak gelişmekte olan ülkelerin ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanmış paketleme sözlüğü.**

83. Ambalajın toplam ürün maliyeti içindeki payı ne olmalıdır?

İyi bir ambalaj sadece yükleme ve nakliye maliyetleri ile sigorta kapsamı ve maliyetini etkilemekle kalmamakta, ayrıca olumlu bir ürün imajı yaratmakta, rakiplerinden ürünü ayırmada, perakendecinin raflarını, camlarını süslemesine de yardımcı olmaktadır. Çok basit olarak ambalaj maliyeti, ürünün rekabetini sürdürmesini sağlayacak fiyatlardan satılmasına imkan verecek, en düşük düzeylerde tutulmalıdır.

Ambalaj maliyetinin, toplam maliyet içindeki payı çok değişebilmektedir. Bu pay daha ziyade ürünün tabiatı, taşınma şekli, dağıtım zinciri, ürünün değeri ve sözkonusu pazardaki tüketici tercihleri tarafından belirlenmektedir. Ağır sanayi ürünleri için ambalajın maliyeti % 1 veya daha düşük olmalıdır. Kozmetik ve kişisel bakım ürünleri için bu oran % 25 düzeylerinde veya daha fazla olmaktadır. İşlenmiş gıda ürünlerinde ambalaj maliyeti toplam maliyetin % 12-25'i kadardır.

Bununla birlikte taşıma ambalajının esas görevi ürünü güvenli bir şekilde alıcı veya ithalatçıya ve de nihai tüketiciye mümkün olan en düşük fiyatla ulaştırmaktır. Bunun yanı sıra gereğinden fazla yapılan ambalaj, zayıf bir ambalajın neden olduğu gibi hem paranın ziyan olmasına neden olmakta, hem de daha çok çevre sorunları yaratmaktadır.

İhracatçılar daima birden fazla ambalaj ve malzemesi imalatçısından teklif almalı ve birbirleriyle karşılaştırmalıdır.

Ambalaj malzemesinin, Türkiye'ye gümrüksüz ithalatı, teşvik belgesi kapsamında mümkündür.

KAYNAKLAR

-Ipackreport, DÜNYA AMBALAJ-Endüstriyel ambalaj üretim, işleme ve kullanım teknikleri, "Globulus" Dünya Basınevi, 100. Yıl Mahallesi 34440 Bağcılar-İstanbul. Tel: 212-6290808(30 Hat), Fax: 212-4313815, E-mail:ambalaj@mail.dunya-gazete.com.tr. Aylık ambalaj dergisi.

-Plastik&Ambalaj Teknolojisi, Yağmur Fuarçılık Yayıncılık Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti., Numunebağ Cad. Numune işhanı, No.70/26-33, Bayrampaşa İstanbul, Tel:212-5654885, Fax:212-6127589. Plastik, ambalaj makina ve kalıp sektörünün aylık teknik dergisi.

-TSE-Ambalaj Labatuvarı, Tariş Pamuk Depoları Arkası Çiğli, İZMİR, Tel:232-3762425-3293392. Paketleme konusunda yeterli donanımı ve bilgisi olan bir kurum. e-mail:ambalaj@izmir.tse.org.tr,

internet:http://www.izmir.tse.org.tr/ambalajmenu.asp

-PAGEV-Türk Plastik Sanayicileri Araştırma-Geliştirme ve Eğitim Vakfı, Halkalı C. Tez-İş İş Merkezi No: 132/1 Kat:4 34620 Sefaköy/İSTANBUL Tel : (0212) 425 13 13 (3 Hat) 425 15 99 Fax : (0212) 624 49 26 e-mail: pagev@pagev.org.tr, info@pagev.org.tr

internet: http://www.pagev.org.tr